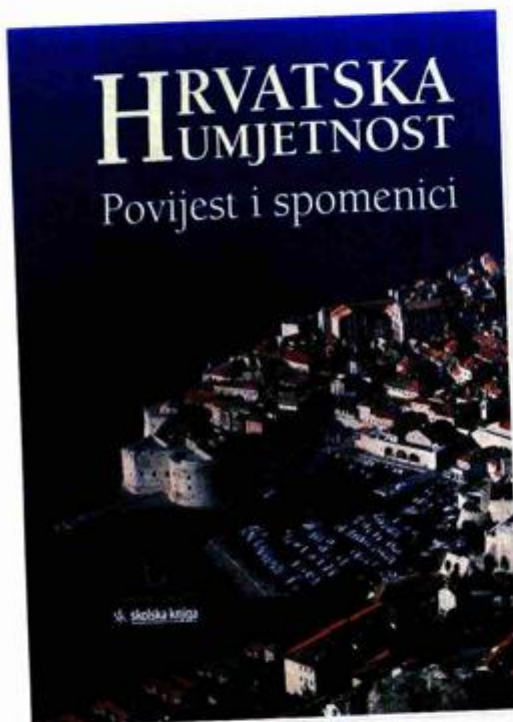

KNJIGA "HRVATSKA UMJETNOST - POVIJEST I SPOMENICI"

Najveća hrvatska umjetnička djela

Na gotovo osamsto stranica ovo luksuzno izdanje donosi najvažnija umjetnička djela koja su nastajala stoljećima na prostorima Hrvatske, u interpretaciji dvadesetak stručnjaka za pojedina područja

Tekst: Uredništvo (izvor Vjesnik)

Luksuzno izdanje "Hrvatska umjetnost - povijest i spomenici", pokušaj je sinteze hrvatske umjetnosti od prapovijesti do današnjih dana i zasigurno jedno od kapitalnih djela u izdavaštvu posljednjih godina. Iako nije riječ o enciklopediji, knjiga u izdanju Školske knjige i Instituta za povijest umjetnosti bit će zasigurno jedno od referentnih mjesta za stručnjake, ali ne samo za njih. Na gotovo osamsto stranica knjiga donosi najvažnija umjetnička djela koja su nastajala stoljećima na prostorima Hrvatske, u interpretaciji dvadesetak stručnjaka za pojedina područja. Bogato ilustrirana, prema mišljenju tima eksperata, knjiga sadrži najveća, najistaknutija i najznačajnija djela iz povi-

jesti hrvatske umjetnosti. Nakon mnogih godina od objavljivanja kultne knjige hrvatske povijesti umjetnosti "Umjetničko blago Hrvatske" Radovana Ivančevića, svjetlo dana ugledalo je ovo još luksuznije i opsežnije izdanje za umjetničke sladokusce. Prema riječima uredništva na čelu s Milanom Pelcom, riječ je o svojevrsnom vodiču kroz povijest hrvatske likovne umjetnosti, arhitekture, vizualne kulture i dizajna od antičkih vremena do suvremenoga doba, s osvrtom na glavne odrednice umjetničkog stvaralaštva te na istaknute autore i spomenike koji su nastajali tijekom razdoblja od dva i pol tisućljeća "u zemlji čiji se politički krajobraz tijekom povijesnih razdoblja stalno mijenjao".

POGLAVLJA OZNAČENA STILSKIM ODREDNICAMA

Umjetnička ostvarenja razvrstana su u poglavlja označena stilskim odrednicama - prapovijest, antika i rano kršćanstvo, predromanika i romanika, gotika, renesansa, barok... Posebna poglavlja čini gradogradnja pa su posebno obrađene utvrde od srednjega vijeka do 19. stoljeća, gradovi kontinentalne Hrvatske do 19. stoljeća i gradovi jadranske Hrvatske u 19. stoljeću. U svakom poglavlju izdvojena su najveća ostvarenja pojedinog razdoblja, od prvih nalaza kakav je Vučedolska golubica, zatim arhitektonskih re-

mek-djela poput Dioklecijanove palače, Eufrazijeve bazilike, Medvedgrada, portala trogirске katedrale, palače Sponza, Sorkočevićeva ljetnikovca na Lapadu, šibenske katedrale, preko važnih primjera barokne skulpture i slikarstva, Rangerovih freski, Benkovićevih slika i oltara Francesca Robbe, do likovnih umjetnosti i umjetničkog obrta 19. stoljeća - Karasove Rimljanke s mandolinom ili Bukovčeva zastora za HNK u Zagrebu. Ono što knjigu čini vrijednom je to što

je čak trećina posvećena umjetnosti 20. stoljeća. Upravo sinteza umjetnosti koja je nastala tijekom prošloga stoljeća najviše je nedostajala kada je riječ o sličnim izdanjima. Zbog nedostatka dovoljne vremenske distance, povjesničari umjetnosti kao da nisu dosad bili spremni uhvatiti se u koštac s uzbudljivim i te kako plodnim razdobljem kakvo je bilo proteklo stoljeće, te unatoč tome što smo već u drugome desetljeću novoga

Jovan Španja, "1914-1917" (1914-1917)

Miroslav Štefica, "1914-1917" (1914-1917)

tisućljeća još je najmanje onih izdanja koja se bave recentnom umjetničkom praksom. Najzanimljiviji dio knjige "Hrvatska umjetnost" upravo se odnosi na povijest moderne i suvremene umjetnosti. Koja djela i koji autori spadaju u ono najbolje od hrvatske umjetnosti u posljednjih stotinu godina pokušali su nam odgovoriti stručnjaci poput Željke Čorak, Tonka Maroevića, Ivanke Reberski, Petra Preloga, Ljiljane Kolečnik, Sandre Križić Roban i Fede Vukića.

**KAPITALNA
 DJELA
 HRVATSKE
 MODERNE**

Pregled umjetnosti 20. stoljeća počinje poglavljem o arhitekturi koje potpisuje Željka Čorak. Poglavlje počinje od secesijskih ostvarenja s početka stoljeća, preko međuratnog razdoblja kad nastaju kapitalna djela hrvatske moderne s potpisom Iblera, Planića, Cote, Kazuljarića i drugih, poslijeratne arhitekture kakvu su stvarali Vitić i Galić pa sve do djela suvremenih

neki način ispravljena činjenica da nakon izdanja Grge Gamulina nije napisan veći pregled slikarske prakse druge polovine 20. stoljeća i prvih godina novog stoljeća. Pregled slikarstva počinje secesijom i hrvatskim salonom 1898., zatim simbolizmom druge secesije i društvom Medulić, zahvaća Minhenski krug, Proletni salon, časopis Zenit, realizme dvadesetih, grupu Zemlja, grupu Trojice, te preko kolorističkog intimizma i ekspresionizma završava slikarstvom i grafikom druge polovine 20. stoljeća. Najveća slikarska djela druge polovine 20. stoljeća prema izboru Tonka Maroevića stvorilo je šaroliko društvo umjetnika. Većina ih je tek spomenuta, dok je posebne tekstove u sklopu tog poglavlja dobilo nekoliko djela – "Highway" Ede Murtića, "Gromače 10-64" Otona Glihe, "Prašuma" Ivana Rabuzina, "Ljepotica 8mog čula" Nives Kavurić Kurtović, "Lom svjetlosti slikan 180 sati" Miroslava Šuteja i "Žar ptica" Borisa Bučana. Posljednje poglavlje, koje potpisuje Feda Vukić, posvećeno je dizajnu kao disciplini i kulturnom fenomenu u Hrvatskoj, a na tome mjestu posebno su izdvojeni naslovnica časopisa Svijet s potpisom Aleksandra Srneca, dizajn časopisa Bit international Ivana Picelja, sustav uredskoga namještaja Bernarda Bernardija i plakati Mihajla Arsovskoga. ■

arhitekata poput Magaša, Bašića, Randića i Turata, studija 3LHD. Kao posebna kategorija prepoznana je društveno poticajna stanogradnja, POS, te su na tome mjestu izdvojeni arhitekti najmlađeg naraštaja koji su sudjelovali u njezinu nastanku. Nekoliko poglavlja posvećeno je slikarstvu, čime je na

ENG A luxurious edition, *Croatian Art – History and Monuments*, is an attempt to synthesize art in Croatia from prehistory to the present day and is certainly one of the capital publications in recent years.